

שיעור מספר 12*
9 - 15 ספטמבר

"לחיות בדרך הרוח"

שבת אחר הצהריים

קיראו את הפסוקים הבאים לקראת שיעור השבת השבועי: גלטים 5:16-25;
דברים 13:4,5; רומים 7:14-24; ירמיהו 9:7; הושע 2:4; מתי 40-35:22;

פסוק לשינון: "אומר אני לכם; התהלכו בדרך הרוח ולא תמלאו את תאוות
הבשר" (גלטים 5:16)

מחבר אחד ההמנונים האהובים בעולם הנוצרי, "בוא, אתה מעיין כל הברכות" (Come, Thou Fount of Every Blessing) הוא רוברט רובינסון. אך רובינסון לא תמיד היה אדם מאמין. מותו של אביו הותיר אותו כועס, והוא נפל אל תוך הוללות ושיכרות. לאחר ששמע את דרשתו של ג'ורג' וייטפילד המפורסם, הוא הקדיש את חייו לה', והפך לפסטור מטודיסטי, וכתב את ההמנון הזה, שמילותיו המקוריות הן: "הו! כמה הרבה חייב לחסדו כל יום אני נאלץ להיות! ותן לטובך, כמו לשרשרת, לקשור את ליבי המשוטט אליך!"

מישהו לא התחבר עם המילים על הלב המשוטט והחליף את המילים ל: נועד להלל, אדון, אני מרגיש זאת, נוטה לאהוב את אלוהים אשר אני משרת". למרות כי הגרסה החדשה שהיא יפה גם כן, המקור מתאר במדויק את המאבק של אדם מאמין. בתור מאמינים, יש לנו שני יצרים, הרוח והבשר, אשר נמצאים בסכסוך ומתנגדים זה לזה. למרות כי הטבע שלנו תמיד ינסה לסטות ולשוטט מאלוהים, אם אנו מועניינים הימסר לרוח הקודש, אנו לא חייבים להיות משועבדים לתאוות הבשר. זו הנקודה של דברי שאול בקטע לשבוע זה.

*לימדו את השיעור השבועי לקראת שבת ה-16 בספטמבר.

להתהלך בדרך הרוח

קרא גלטים 5:16. כיצד עניין "ההתהלכות" מתקשר לחיי אמונה? דברים 13:4,5; רומים 13:13; אפסים 4:1,17; קולוסים 1:10.

"ההתהלכות" היא מטפורה הלקוחה מתנ"ך המתארת את האופן שבו אדם צריך להתנהג. שאול, בהיותו יהודי, משתמש במטפורה זו לעתים קרובות במכתביו כדי לתאר התנהגות המאפיינת חיי אדם מאמין. בנוסף, מטפורה זו מתקשרת לשמה הראשוני של הקהילה הקדומה. לפני שתלמידי ישוע נראו משיחיים (מעשי השליחים 11:26), הם היו ידועים בתור "ממשיכי הדרך" (יוחנן 6:14, מעשי השליחים 14:24, 22). זה אומר לנו שהנצרות במקורה לא היוותה דת או סדרה של אמונות תאולוגיות, אלא זו הייתה דרך חיים. במה המושג "ההתהלכות" של שאול שונה מזו בתנ"ך? השוו שמות 16:4; ויקרא 18:4; ירמיהו 44:23; עם גלטים 5:16,25; רומים 8:4.

ההתנהגות בתנ"ך מתוארת יותר לא כ"התהלכות" אלא כ"קיום מצוות התורה". מה שאנו קוראים בעברית, ההלכה. למרות שכיום הכוונה היא לחוקי הרבנים, בעיקרון המילה לקוחה משורש הלכ. הערותיו של שאול לגבי "התהלכות ברוח" לא מנוגדות לציות לחוק. הוא אינו מציע למשיחיים לחיות באופן אשר מפר את התורה. שוב, שאול מתנגד ליחס שגוי כלפי החוק, לבעלות התורה. הציות המושלם שאלוהים חושק בו לא יכול להיות מושג על ידי כפייה חיצונית, אלא אך ורק על ידי מוטיבציה פנימית אשר נעשית בידי של רוח הקודש (גלטים 5:18).

מהו נסיונכם ב"התהלכות ברוח"? כיצד אתם עושים זאת? אילו דברים בחייכם מפריעים או מקשים להתנהג באופן זה?

המאבק של המאמינים

”כי הַבֶּשֶׂר מִתְאָוֶה לְמַה שֶׁבְּנִגּוּד לְרוּחַ, וְהַרוּחַ מִתְנַגֵּד לְבֶשֶׂר; שְׁנֵיהֶם מִתְנַגְּדִים זֶה לָזֶה וְלָכֵן אֵינְכֶם יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת אֶת מַה שֶׁבְּרָצוֹנְכֶם” (גלטים 5:17, ראו גם רומים 7:14-24).
כיצד חוויתם בחייכם את המציאות הקשה וההכואבת של מילים אלה?

המאבק ששאל מדבר עליו איננו מאבק של כל אדם רגיל. ההתייחסות היא רק למאבק פנימי קשה המתרחש בכל מאמין. מאחר כי בני אדם נולדים בהרמוניה עם תאוות הבשר בקרבם (רומים 7: 8), רק לאחר שאנו נולדים מחדש ברוח המאבק מתחיל להיווצר (יוחנן 3: 6). אין זה אומר שאנשים חילוניים אינם מתמודדים עם מאבקים מוסריים, כמובן שכן. ואפילו מאבק זה הוא בא מרוח הקודש. אך המאבק של אדם מאמין, מקבל מימד חדש, מכיוון שהוא מחזיק בשני יצרים המנוגדים זה לזה, בשר ורוח.

לאורך ההיסטוריה, המשיחיים השתוקקו להקלה במלחמה פנימית זו. חלק "פתרו את הבעיה" על ידי פרישה מהחברה והתבודדות, בעוד שאחרים טענו כי הטבע החוטא יכול להיעקר על ידי מעשה אלוהי של חסד. שתי הגישות שגויות. אף על פי שבעזרת הרוח אנו מסוגלים להכניע את תאוות הבשר, המאבק ימשיך בדרכים אחרות עד שנקבל גוף חדש בבואו השני של המשיח. מנוסה מחיי חברה אינה תעזור, מפני שאין זה משנה ממש לאן נלך, המאבק הולך עימנו, וימשיך עד מותנו או עד ביאת המשיח.

כאשר שאל כותב ברומים 7 על המאבק הפנימי כדי למנוע מהם את מעשיהם, הוא מדגיש את המאבק במלואו. הבעיה היא שאנו נמצאים בו זמנית משני צידי המתרס. החלק הרוחני שבנו חושק במה שרוחני, והוא מתעב את הבשר. החלק של הבשר, נמשך וחושק בכל אשר גשמי ומתנגד לרוח. מאחר כי המוח שלנו חלש מדיי כדי לסרב לבשר בעצמו, תקוותינו היחידה לדכאו היא בחירה יומיומית בצד הרוחני, נגדנו החוטאים. זו הסיבה לכך ששאל מתעקש כל כך כי נתהלך ברוח.

מנסיונכם האישי במאבק של שני יצרים אלה, איזו עצה הייתם נותנים לאדם מאמין אשר מנסה לבוא לידי הסכם במאבק בלתי פוסק זה עם עצמו?

מעשי הבשר

לאחר שהציג את הסכסוך הקיים בין הבשר לרוח, שאול מרחיב על הניגודים ביניהם בגלטים 5:18-26 באמצעות רשימה של מידות וערכים מוסריים. הרשימה הייתה מבוססת היטב הן בספרות היהודות וביוונית-רומית. הרשימה מגדירה התנהגות שממנה יש להימנע, ומעלות שיש לחקותם.

עברו בקפידה רבה על הרשימה בקטעים הבאים. במה רשימתו של שאול בגלטים - 5:19; 24 דומה לרשימות האחרות השונות בכל זאת? ירמיהו 7:9; הושע 4:2; מרקוס 7:21,22; 11 לטימותאוס 3:2,3; 1 לכיפא 3:4; התגלות 8:21;

אף על פי ששאול היה מודע לרשימות החטאים ומעשי היושר, קיימים הבדלים משמעותיים בדרך שבה הוא משתמש בהן בגלטים. ראשית, הוא מתייחס לרשימות בדרך שונה. הוא מכנה את רשימת החטאים כ"מעללי הבשר", ומעשי היושר כ"פרי הרוח". זו הבחנה חשובה. כפי שכותב גיימס ד. גי, "הבשר דורש, אבל הרוח מייצרת. בזמן שברשימה אחת רווחת אווירה של אסרטיביות עצמית, חרדה והתמסרות אנוכית לעצמי, השנייה מדברת יותר על דאגה לאחרים, שלווה, חוסן, אמינות. האחת כוללת מניפולציה אנושית, האחרת – חיזוק אלוהי של הנקודה שהשינוי הפנימי הוא המקור להתנהגות אחראית" (The Epistle to the Galatians, עמוד 308).

ההבדל שני, הוא שרשימת החטאים מכונה בשם רבים "מעללי הבשר". ואילו רשימת מעשי היושר בשם יחיד "פרי הרוח". הבדל זה מציע כי חיים בדרך הבשר מעודדים מחלוקות, מהומות וחוסר אחדות. בניגוד לכך, חיים בדרך הרוח מייצרים פרי אחד של רוח, אשר מתחלק בעצמו לתשע תכונות אשר מטפחים אחדות.

בהקשר זה, ישנם אנשים הטוענים כי לא משנה עד כמה אדם המאמין באלוהים כנה ואמין. שום דבר לא יכול להיות רחוק יותר מן האמת. איגרתו של שאול מציעה את ההפך: דעות מושחתות על אלוהים מובילות לרעיונות מעוותים בהתנהגות מינית ודתית, אתית, וכתוצאה מכך למשבר במערכת יחסים אנושית. יתר על כן, הן עלולות להביא לפספוס חיי הנצח (גלטים 5:21).

עברו על רשימת מעשי הבשר. היכן אתם רואים הפרת אחת או כמה מן עשרת הדיברות?

פרי הרוח

”לְעֵמֶת זֹאת, פְּרֵי הָרוּחַ הוּא אֱהָבָה, שְׂמֵחָה, שְׁלוֹם, אֲרֻךְ רוּחַ, נְדִיבוּת, טוֹב לֵב, נְאֻמָּנוּת, עֲנָה, רִסּוֹן עֲצֻמִּי – עַל מְדוֹת כְּאֵלָה אֵין תּוֹרָה חֻלָּה” (גלטים 5:22,23). באילו דרכים המשמעת לעשרת הדיברות משקפת את פרי הרוח כפי שהוא מופיע בפסוקים אלה?
(ראו גם כן מתי 21,22,27,28, 40-35:22).

עשרת הדיברות אינן אלטרנטיבה לאהבה. הן עוזרות לנו ומדריכות כיצד להביע אהבה, הן לאלוהים והן לבני אדם. עד כמה שאהבה מתעלה מעל לחוק הכתוב, איננה סותרת אותו. הרעיון כי אהבה לאל ולרע מבטלת את עשרת הדיברות זה כמו לומר כי אהבה לטבע מבטלת את חוק הכבידה.

בנוסף, לעומת חמש עשרה מילים המתארות את מעשי הבשר, פרי הרוח מתואר בתשע מעלות אלגנטיות. חוקרים מאמינים כי מעלות אלה מסודרות בשלוש, אך אין הסכמה למשמעות הסדר שבו מופיעות. ישנם הרואים התייחסות מרומזת לשילוש האלוהי, אחרים אומרים כי יש פה תיאור כיצד יש להתייחס לאלוהים, לרע, ולעצמנו, ודעה נוספת היא שזהו למעשה תיאורו של ישוע. למרות כי בכל השקפה יש הגיון, הנקודה החשובה מכל אשר לא ניתן להתעלם ממנה היא חשיבותה העליונה של אהבה בחיי אדם מאמין.

אין זה מקרי ששאלו מציינין את אהבה כראשונה מבין תשע מעלות היושר. הוא כבר הדגיש את תפקידה המרכזי של אהבה בחיים משיחיין בגלטים 6: 5 ו13, והוא מציינין זאת גם ברשימות המעלות במכתביו האחרים (2 לקורינתים 6: 6, 1 לטימותאוס 11: 6, 12: 4, 2 לטימותאוס 22: 2). כל זה מציינין כי יש לראות באהבה לא מעלה אחת מבין רבות, אלא את המעלה העליונה אשר מהווה מפתח לשאר המעלות. אהבה היא הפרי העליון של הרוח (1 לקורינתים 13: 13, רומים 5: 5), והיא צריכה להגדיר את החיים והאת היחס של כל אדם מאמין (יוחנן 34, 35: 13), על אף שלפעמים קשה מאוד להביע אהבה.

**כמה הכחשה עצמית מעורבת באהבה? האם אתם יכולים לאהוב ללא הכחשה עצמית?
מה ישועמלמד אותנו על אהבה ועל הכחשה עצמית?**

הדרך לניצחון

למרות כי המאבק הפנימי בין הבשר והרוח תמיד יתחולל בליבו של כל מאמין, בחייו של האדם לא צריכים לשלוט כישלון, הבסה וחטא.
על פי גלטים 5:16-26, מה הוא המפתח לאורח חיים אשר הרוח משתלטת על הבשר?

הקטע בגלטים 5:16-26 מכיל 5 פעלים – שהם מילות מפתח לחיים בהם הרוח הוא המושל. קודם כל, המאמין צריך להתהלך ברוח (פסוק 16), ביוונית peripateo – ללכת מסביב או לעקוב. התלמידים של פילוסוף יווני ידוע אריסטו היו ידועים כפריפטתיים מאחר שהיו הולכים בעקבותיו לכל מקום שהוא היה הולך אליו. שאול משתמש בפועל בזמן הווה, דבר המעיד על כוונתו כי הליכה בדרך הרוח היא עניין יומיומי. כל יום מחדש יש לבחור בצד הרוחני.

הפועל השני הוא להיות מונהגים (פסוק 18). זה אומר כי אנו צריכים לאפשר לרוח להוביל ולהנהיג אותנו היכן שצריך (השוו רומים 8:14, 1 לקרוינתים 2:12). תפקידינו לא להנהיג, אלא ללכת בעקבותיו.

שני הפעלים הבאים מופיעים בגלטים 5:25. הראשון הוא "לחיות מן הרוח" – ביוונית zao. שאול מתייחס כאן לחווית הלידה מחדש, ארוע אשר אמור להיות מצויין בחיי כל מאמין. מפני שאנו חיים מן הרוח, שאול ממשיך לכתוב כי אנו צריכים גם כן להתהלך ברוח. המילה המתורגמת כ"נתהלך", במקור שונה מזו שבפסוק 16. ביוונית מופיעה המילה stoicheo שמשמעותה "ללכת רגל ברגל", או "להתאים". הרעיון כאן הוא שהרוח לא רק נותן לנו חיים, הוא גם מוביל ומנחה אותנו על בסיס יומיומי בחיינו.

הפועל ששאול משתמש בו בפסוק 24 הוא "לצלוב". זה מזעזע מעט. אם אנחנו מתכוונים ללכת בעקבות הרוח, עלינו לקבל החלטה יסודית "להוציא להורג" את תאוות הבשר. כמובן ששאול מדבר כאן בדימויים. אנו צולבים את הבשר על ידי הזנת החיים הרוחניים ועל ידי הרעבת תאוות הבשר.

אילו שינויים ובחירות עליכם לעשות כדי לנצח בניצחונות המובטחים דרך ישוע שבדרך כלל מתחמקים מכם?

נקודות למחשבה

"חיי אדם מאמין אינם תמיד מתנהלים במנוחה. יש לו סכסוכים קשים בהם הוא נתקל. פיתויים חמורים תוקפים אותו. הבשר מתנגד לרוח, והרוח לבשר. ככל שאנו מתקרבים לקצה ההיסטוריה של העולם הזה, כך המתקפות של האויב יהיו מטעות יותר ויהיו יותר מלכודות. ההתקפות שלו יגברו בחריפותן ובתדירותן. אלו המתנגדים לאור ולאמת יהפכו להיות קשוחים יותר ובלתי ניתנים לריסון, ותוקפניים יותר כלפי אלה שאוהבים את אלוהים ושומרים את מצוותיו." - (אלן ג' וייט, The SDA Bible Commentary, כרך 6, עמוד 1111).

"השפעת רוח הקודש היא חיי המשיח בנפש. אנו לא רואים את ישוע ומדברים איתו, אך רוח הקודש שלו נמצא קרוב אלינו. זה עובד דרך כל אחד אשר מקבל את המשיח. מי שמכיר בנוכחות הרוח מגלה את פירותיו – אהבה, שמחה, שלום, אורך רוח, נדיבות, טוב לב, אמונה, ענוה, ריסון עצמי." - (אלן ג' וייט, The SDA Bible Commentary, כרך 6, עמוד 1112).

שאלות לדיון:

1. חשבו על צליבת תאוות הבשר. מה זה אומר? כיצד אנו עושים זאת? כל כמה זמן אנו צריכים לעשות זאת? מדוע שאול השתמש במילה כה חזקה? מה זה אומר לנו על כמה קשה הקרב עצמו?
2. איזה תפקיד לוקח הבן אדם, אם בכלל, בפיתוח פרי הרוח? מה הנסיון האישי שלכם אומר על תפקיד זה?
3. בהלכה שלכם עם אלוהים, מהו המאבק הכי גדול שחוויתם? כיצד התמודדתם? מדוע עלינו לזכור תמיד כי ישועתינו מהחטא לחלוטין תלויה במעשיו של ישוע עבורנו, ולא בנו?

סיכום:

אף על פי שבחיי כל תלמיד ישוע מאמין מתרחש סכסוך תמידי בין תאוות הבשר לרצונות הרוח, חיינו לא חייבים להיות נתונים לכישלון. מפני שישוע התגבר על כוח החטא והמוות, חיי המאמינים יכולים להיות מונהגים על ידי הרוח, כך שכל יום יקבלו אספקת חסד אלוהי אשר ידכא את תאוות הבשר.